

О. І. Мінко, *д-р мед. наук, керівник відділу профілактики та лікування алкоголізму*, **І. В. Лінський**, *д-р мед. наук, керівник відділу профілактики та лікування наркоманії*
ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології АМН України», м. Харків

ПОПЕРЕДНІЙ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ МОЛОДІ СТОСОВНО ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ ТА ТЮТЮНУ

За допомогою тесту AUDIT на предмет виявлення ризику проблем у зв'язку з вживанням алкоголю та тютюну обстежено 1532 школяри та студенти. Встановлено, що абсолютна більшість як юнаків (80,5 %), так і дівчат (76,5 %) вживали алкоголь у своєму житті, 52,2 % юнаків та 45,8 % дівчат — протягом останнього місяця, а 36,3 % юнаків та 28,4 % дівчат — в останні 7 днів. До загрозованих (третьої та четвертої) зон ризику віднесені 2,8 % дівчат та 2,2 % юнаків і 1,7 % дівчат та 5,4 % юнаків відповідно (всього 12,1 %). Вони вже потребують консультування та спостереження, а також втручання фахівців для діагностики і вибору методів лікування. Більше половини юнаків (53,8 %) та 46,0 % дівчат палять тютюн, у тому числі — 36,4 % і 28,6 % відповідно — протягом останнього місяця. До загрозованих (третьої та четвертої) зон ризику віднесені 5,2 % дівчат і 6,2 % юнаків і 10,8 % дівчат і 15,9 % юнаків відповідно (всього 38,1 %), що втричі перевищує ризик алкогольних проблем.

Ключові слова: епідеміологія, AUDIT, зона ризику, алкоголь, тютюн, молодь.

У засобах масової інформації наводяться інколи жахливі цифри стосовно вживання алкоголю, наркотиків та тютюну населенням України, насамперед молоддю, які нібито базуються на оцінці анонімних експертів. Ці цифри вражають не тільки наше суспільство, а і європейське, що відбивається лідируючими позиціями нашої країни в Європі за рівнем вживання, насамперед молоддю, психоактивних речовин. У той же час, як результати офіційної статистики, так і данні епідеміологічних обстежень істотно відрізняються від такої оцінки.

У відділі наркології ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології АМН України» на протязі 50-ти років його існування постійно проводяться як окремі епідеміологічні дослідження, так і аналіз статистичної звітності МОЗ України стосовно вживання, зловживання та залежності від психоактивних речовин та окремих видів нехімічної залежності [1—12]. До речі, в Європі та США оцінки проблем, пов'язаних з вживанням алкоголю та тютюну, базуються тільки на результатах окремих епідеміологічних дослідженнях, оскільки державної статистичної звітності там не існує.

Метою даного дослідження було встановлення рівня вживання алкоголю та тютюну та виділення груп ризику відносно існуючих чи імовірних проблем у зв'язку з вживанням цих легальних психоактивних речовин на моделі організованої молоді м. Харкова.

Матеріалами дослідження були результати суцільного епідеміологічного дослідження серед учнів старших класів середніх шкіл та студентів середніх спеціальних та вищих навчальних закладів м. Харкова (1532 обстежених). Враховуючи сучасні уявлення про спорідненість станів залежності різного походження, на основі міжнародного тесту AUDIT був розроблений відповідний скринінг-тест для виявлення ризиків проблем, пов'язаних із вживанням не тільки алкоголю, а і тютюну [13, 14].

Результати дослідження алкогольних напоїв як об'єкта вживання та зловживання подано на рисунках 1—7 та у таблиці 1.

Абсолютна більшість респондентів, як юнаків (80,5 %), так і дівчат (76,5 %) вживали алкогольні напої протягом свого життя. Так само, 61,0 % юнаків та 56,5 % дівчат — протягом останнього року. Більше половини респондентів-юнаків (52,2 %) та майже половина респондентів-дівчат (45,8 %) вживали алкогольні напої протягом останнього місяця, а більше третини юнаків (36,3 %) та більше чверті дівчат (28,4 %) — протягом останніх 7 днів. І, нарешті, 5,5 % юнаків і 2,2 % дівчат вживали спиртні напої в день обстеження (рис. 1).

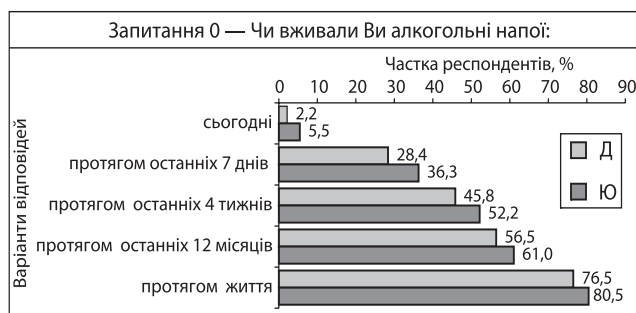

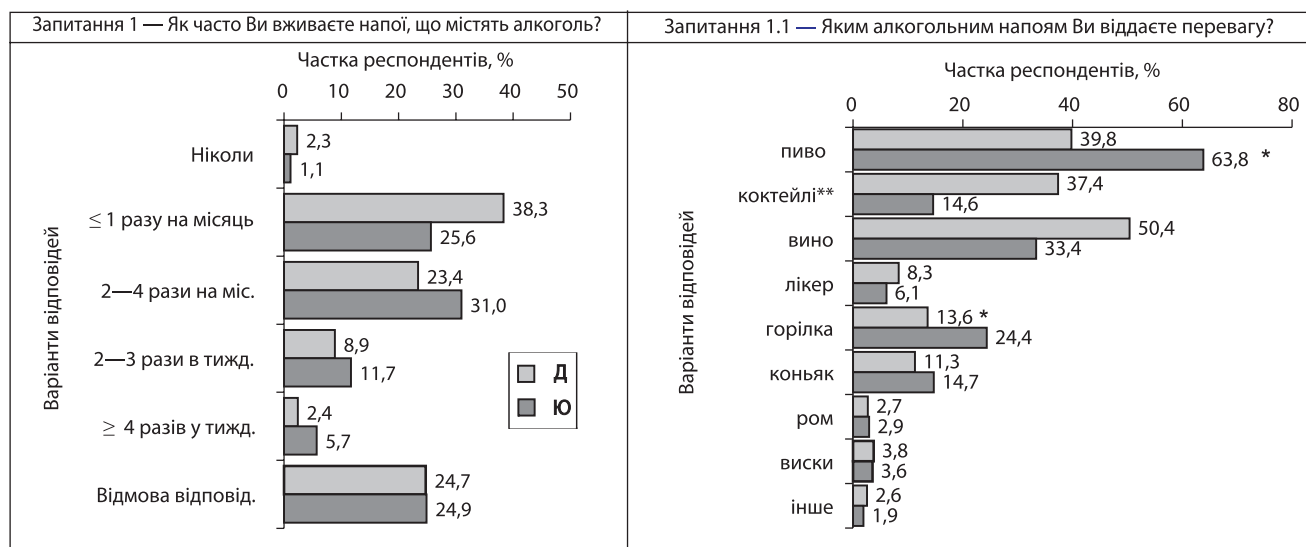
Рис. 1. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 0 щодо вживання алкоголю

Про що свідчать ці цифри? Про те, що спиртні напої є невід'ємною складовою нашого життя. І не дивно, маючи на увазі культуральні традиції суспільства, толерантне відношення суспільства в цілому, та окремих його представників зокрема до вживання алкоголю, доступність спиртних напоїв для споживача та агресивну рекламу алкоголю у засобах масової інформації.

Відносно частоти вживання напоїв, що містять алкоголь, то необхідно відмітити, що більшість дівчат-респондентів (38,3 %) вживали алкоголь менше одного разу на місяць, а більшість юнаків (31,0 %) — 2—4 рази на місяць. Лише 1,1 % юнаків та 2,3 % дівчат ніколи не вживали алкогольні напої (рис. 2).

Звертає на себе увагу те, що майже чверть опитаних відмовились відповідати на це запитання. Чому? Дуже цнотливі, щоб обговорювати це з іншими людьми? Навряд чи. Не знають як це буде оцінено оточуючими? Друзями? Вчителями? Як це відіб'ється на подальшому навчанні? Можливо. Намагаються приховати реальне відношення до алкоголю? Або протестують таким чином з приводу опитування? Цілком імовірно.

Найбільша частка респондентів юнаків серед спиртних напоїв віддають перевагу легким спиртним напоєм — пиву (63,8 %) та вину (33,4 %). В той же час майже половина юнаків (45,6 %) полюбляють також міцні спиртні напої, серед яких у лідерах горілка (24,4 %). Що стосується опитаних дівчат, то вони перевагу віддають також легким спиртним — вину (50,4 %), пиву (39,8 %), та коктейлям (37,4 %), тобто навпаки відносно прихильностей юнаків (див. рис. 2).

Примітка: ** — коктейлі (включно «алкопопси» типу «Лонгер» та ін.)

Рис. 2. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 1 та 1.1 щодо вживання алкоголю

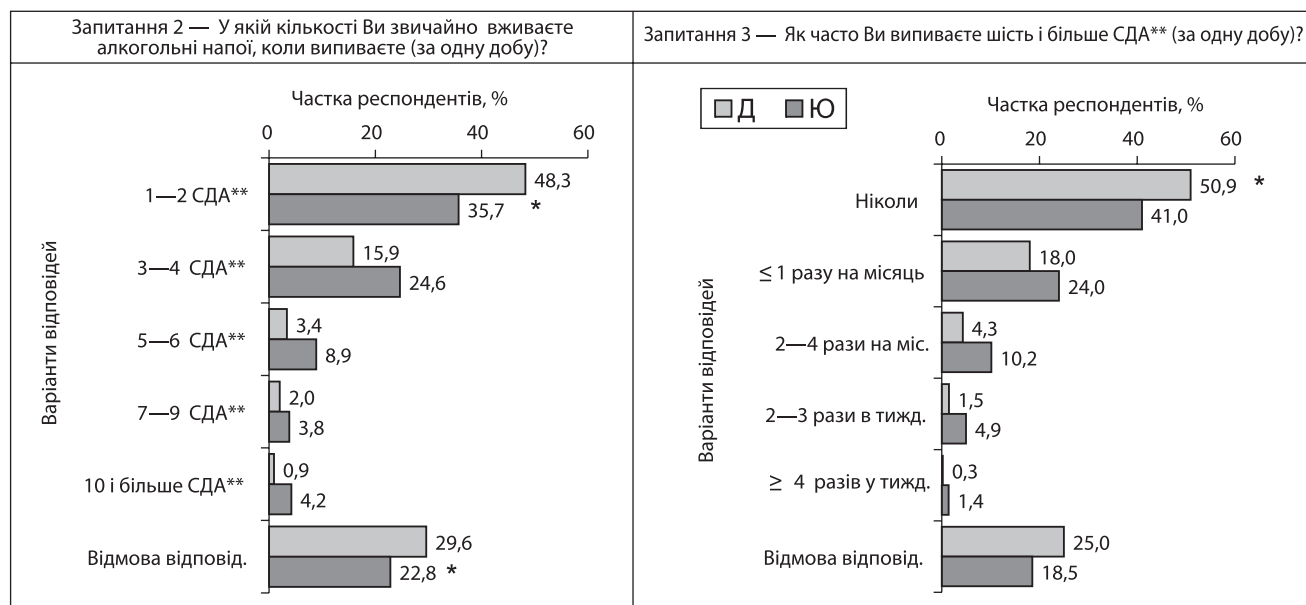
Відносно добової кількості вжитого алкоголю, то більшість юнаків випивають 1—4 стандартні дози алкоголю (СДА) (1—2 дози — 35,7 % та 3—4 дози — 24,6 %). У той же час 16,9 % юнаків вже вживають алкоголь у дозах, які виходять за рамки допустимих, тобто вище 4 СДА. Майже половина дівчат вживають алкогольні напої у припустимих дозах (1—2 СДА) — 48,3 %, в той же час, як кожна п'ята (22,2 %) перевищує добову дозу. І знову 29,6 % дівчат та 22,8 % юнаків відмовились від відповіді (рис. 3).

Відносно вживання 6-ти та більше СДА на добу, то половина дівчат (50,9 %) та 41,0 % юнаків ніколи не вживали таких доз, а 18,0 % опитаних дівчат вживали стільки один раз на місяць, та 4,3 % — 2—4 рази на місяць, тобто приводили себе у стан вираженого сп'яніння. Таке ж

саме буває з 34,2 % опитаних юнаків. Відмовились від відповіді 25,0 % дівчат та 18,5 % юнаків (див. рис. 3).

Відносно втрати контролю, то 60,8 % юнаків та 64,1 % дівчат ніколи його не втрачали. В той же час 13,1 % юнаків та 9,0 % дівчат відмічають втрату контролю один раз на місяць, а 7,7 % юнаків та 4,2 % дівчат — від 2-х до 4-х разів на місяць. І знову 22,7 % дівчат та 18,4 % юнаків відмовились від відповіді (рис. 4).

Порушення своїх планів внаслідок вживання алкоголю заперечує більшість опитаних — 62,9 % дівчат та 59,5 % юнаків, в той же час 21,7 % юнаків відмічають цей факт у різні терміни — від 1-го до 4-х раз на тиждень, серед дівчат це стосується 14,5 % опитаних. І знову 22,6 % дівчат та 18,7 % юнаків відмовились від відповіді (див. рис. 4).

Примітка: ** — СДА — стандартна доза алкоголю дорівнює: ≈ 13 г етанолу або ≈ 40 мл 40 % горілки або ≈ 70 мл 25 % лікеру або ≈ 90 мл 18 % вина або ≈ 140 мл 12 % вина або ≈ 330 мл 5 % пива

Рис. 3. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 2 та 3 щодо вживання алкоголю

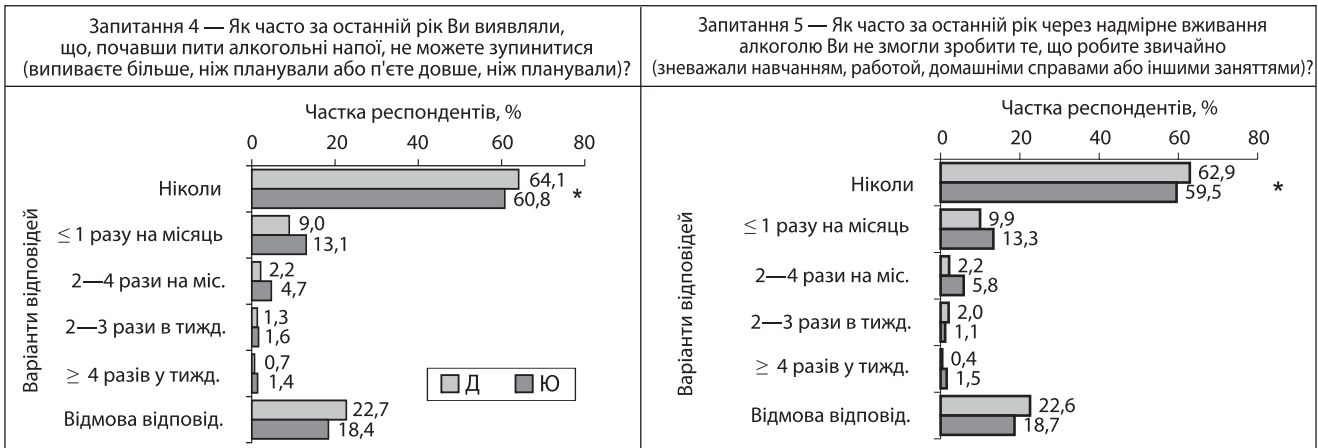

Рис. 4. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 4 та 5 щодо вживання алкоголю

Стосовно ознак фізичної залежності, а саме наявності синдрому відміни алкоголю, то вони мають місце у 18,9 % юнаків у строки від одного до 4-х раз на тиждень. Серед дівчат прояви синдрому відміни відмічають 10,6 % опитаних. Відмовились від відповіді 22,3 % дівчат та 18,7 % юнаків (рис. 5). Почуття провини або каяття совісті після випивки відмічає майже третина опитаних юнаків (30,5 %) та дівчат (28,5 %). І знову 22,4 % дівчат та 18,1 % юнаків відмовились від відповіді (див. рис. 5).

Відносно неспроможності згадати про те, що було з обстеженим в період сп'яніння у юнаків, то вона склала 25,4 % у юнаків та 15,5 % у дівчат при майже постійній кількості осіб, які відмовились від відповіді — 18,7 % та 22,4 % відповідно (рис. 6). Надмірне вживання алкогольних напоїв стало причиною отриманих травм у 10,8 % юнаків та 4,6 % дівчат при майже постійній кількості осіб, які відмовились від відповіді — 19,0 % та 22,6 % відповідно.

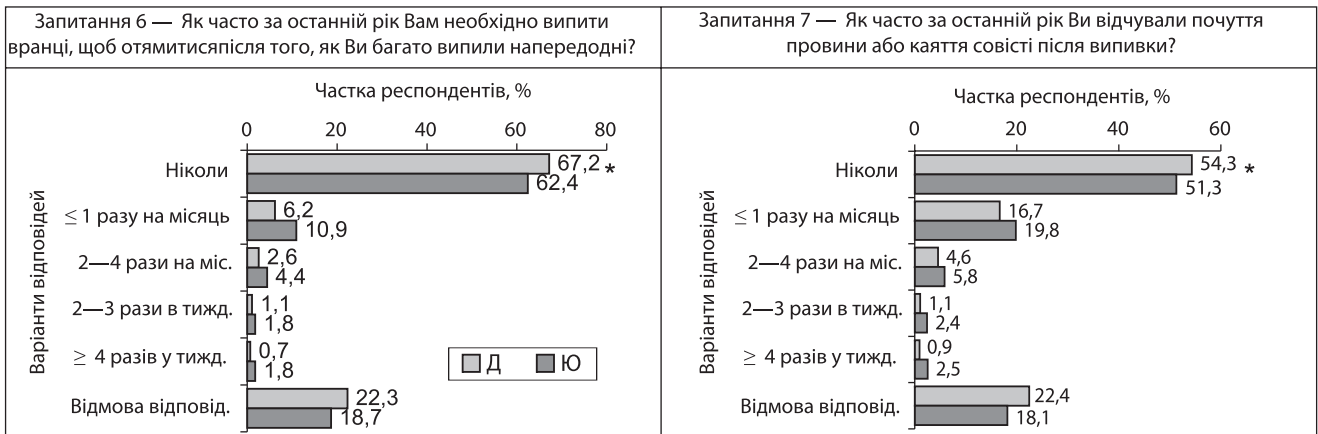

Рис. 5. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 6 та 7 щодо вживання алкоголю

Рис. 6. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 8 та 9 щодо вживання алкоголю

Стурбованість оточуючих з приводу пияцтва виказували у 11,2 % випадках для юнаків та у 6,0 % для дівчат. Кількість осіб, які відмовились від відповіді знову та ж сама — 19,0 % та 22,6 % відповідно (рис. 7).

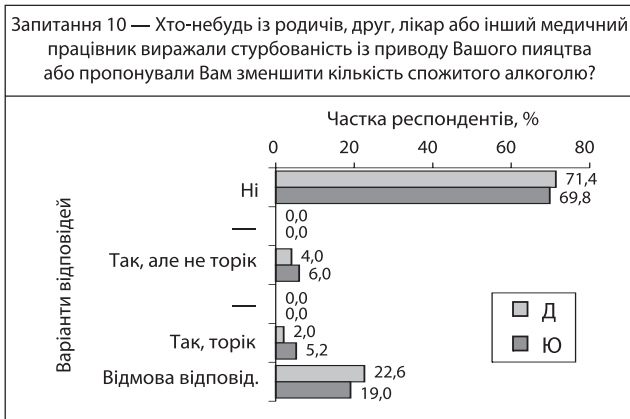

Рис. 7. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 10 щодо вживання алкоголю

Відносно розподілу опитаних на зони ризику за сумами набраних балів, то 70,0 % юнаків та 86,0 % дівчат віднесені до першої зони ризику, які потребують просвіти відносно ризиків та небезпеки вживання спиртних напоїв (табл. 1). Майже чверть юнаків (22,0 %) та одна десята дівчат (9,9 %) віднесені до другої зони ризику, вони потребують простих порад.

Таблиця 1
Розподіл респондентів за сумами балів за тестом щодо виявлення розладів, пов'язаних із вживанням алкоголю

Зони за сумами набраних балів	Контингент	
	Дівчат, осіб (% від загальної кількості дівчат)	Юнаків, осіб (% від загальної кількості юнаків)
Зона I (≤ 7 балів)	519 (86,0)	473 (70,0)
Зона II (8—15 балів)	60 (9,9)	147 (22,0)
Зона III (16—19 балів)	17 (2,8)	15 (2,2)
Зона IV (≥20 балів)	10 (1,7)	36 (5,4)

До третьої зони віднесені 2,8 % дівчат та 2,2 % юнаків. Вони потребують короткого консультування

з подальшим моніторингом їх стану. І, нарешті, 1,7 % дівчат та 5,4 % юнаків складають четверту зону. А вони вже потребують втручання фахівця для діагностики та вибору методів лікування.

Результати дослідження тютюнових виробів як об'єкта вживання та зловживання подано на рисунках 8—14 та у таблиці 2.

Більше половини юнаків (53,8 %) та майже стільки ж дівчат (46,0 %) вживали протягом життя тютюнові вироби, в тому числі 40 % юнаків та 31,6 % дівчат — протягом останнього року, а 36,4 % та 28,6 % відповідно — протягом останнього місяця (рис. 8).

Третина опитаних юнаків (34,3 %) та чверть дівчат (25,9 %) палили протягом останнього тижня, а 30,6 % та 20,3 % відповідно — на день опитування. Заперечують тютюнопаління, або відмовились від відповіді 46,2 % юнаків та 54,0 % дівчат (див. рис. 8).

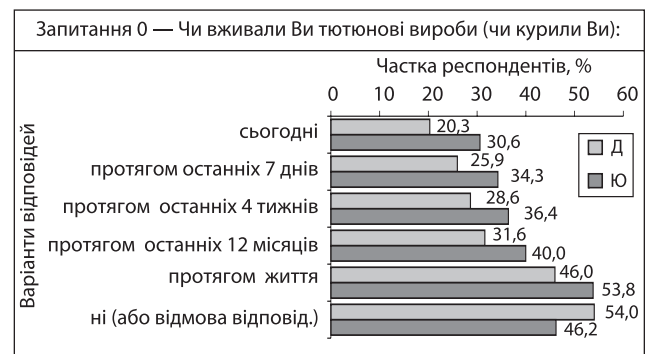

Рис. 8. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 0 щодо вживання тютюнових виробів

Частка респондентів, які ніколи не вживали тютюнові вироби складає всього 2,5 % юнаків та 1,9 % дівчат. Більше 4-х раз на тиждень палять 29,7 % юнаків та 22,4 % дівчат. Від 2-х разів на місяць до 3-х разів на тиждень палять 5,4 % як юнаків, так і дівчат. Більше половини опитаних відмовились від відповіді — 58,5 % дівчат та 55,8 % юнаків відповідно (рис. 9).

Більшість опитаних курців серед тютюнових виробів віддають перевагу сигаретам — 38,8 % дівчат та 39,8 % юнаків. Проте є 5,1 % юнаків та 2,4 % дівчат, які віддають перевагу сигарам; 6,9 % юнаків та 6,2 % дівчат люблять кальян, а 0,3 % як юнаків так і дівчат взагалі віддають перевагу жувальному тютюну (див. рис. 9).

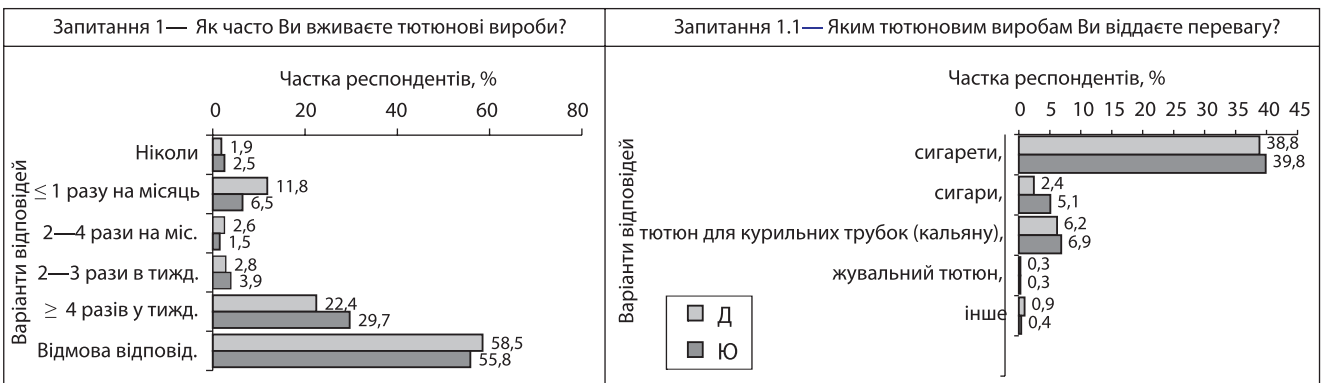

Рис. 9. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 1 та 1.1 щодо вживання тютюнових виробів

Добова толерантність складає у більшості юнаків (16,0%) — більше 10 сигарет, у дівчат (14,4%) — 1—2 сигарети. Більше половини опитаних відмовились від відповіді — 54,6% дівчат та 58,6% юнаків відповідно (рис. 10). Шість та більше сигарет за одну добу більше 4-х разів на тиждень викурюють 20,8% юнаків та 11,8% дівчат. Більше половини опитаних відмовились від відповіді — 57,7% дівчат та 53,7% юнаків відповідно.

Втрата кількісного контролю у 8,0% юнаків відмічається чотири та більше разів на тиждень, у 7,5% дівчат — один раз на місяць. Більше половини опитаних відмовились від відповіді — 57,1% дівчат та 51,6% юнаків відповідно (рис. 11). За останній рік через потребу у палінні 22,5% юнаків та 15,6% дівчат від одного разу на місяць до чотирьох та більше разів на тиждень переривають почату справу або сполучають її з палінням.

Просинання з думкою про паління та/або «ранкову» сигарету відмічає кожний п'ятий юнак (21,8%) та 15,9% дівчат від одного разу на місяць до 4-х та більше на тиждень. Четверть опитаних юнаків (26,1%) та дівчат (26,5%) заперечують такі факти. Більше половини опитаних знову відмовились від відповіді — 57,5% дівчат та 52,0% юнаків відповідно (рис. 12). За останній рік 25,7% юнаків та 22,3% дівчат від одного разу на місяць до 4-х та більше на тиждень відвідували думки про бажаність припинення або обмеження вживання тютюнових виробів або жалю з приводу неспроможності зробити це. Кожний

п'ятий заперечує наявність таких думок — 20,2% дівчат та 21,6% відповідно. Більше половини опитаних знову відмовились від відповіді — 57,5% дівчат та 52,7% юнаків відповідно (див. рис. 12).

Відчували «розбитість» або інший дискомфорт через те, що напередодні палили занадто багато сигарет, більше ніж планували, за останній рік 15,8% юнаків та 12,7% дівчат у терміни від одного разу на місяць до 4-х та більше на тиждень. Майже третина опитаних заперечує наявність таких думок — 29,0% дівчат та 32,1% відповідно. Більше половини опитаних знову відмовились від відповіді — 58,2% дівчат та 52,2% юнаків відповідно (рис. 13).

У певної частини опитаних, а саме у 13,4% юнаків та 7,7% дівчат вживання тютюнових виробів стало причиною тривожних симптомів або проявів деяких захворювань. Майже третина опитаних заперечує наявність таких думок — 34,7% дівчат та 34,0% відповідно. Більше половини опитаних знову відмовились від відповіді — 57,7% дівчат та 52,5% юнаків відповідно (див. рис. 13).

У 19,7% юнаків та 16,2% дівчат оточуючі вказували занепокоєння з приводу паління або пропонували відмовитись від нього, або зменшити кількість вживаних сигарет. Більше чверті опитаних заперечує наявність такого занепокоєння — 26,2% дівчат та 28,3% відповідно. Більше половини опитаних знову відмовились від відповіді — 57,5% дівчат та 52,0% юнаків відповідно (рис. 14).

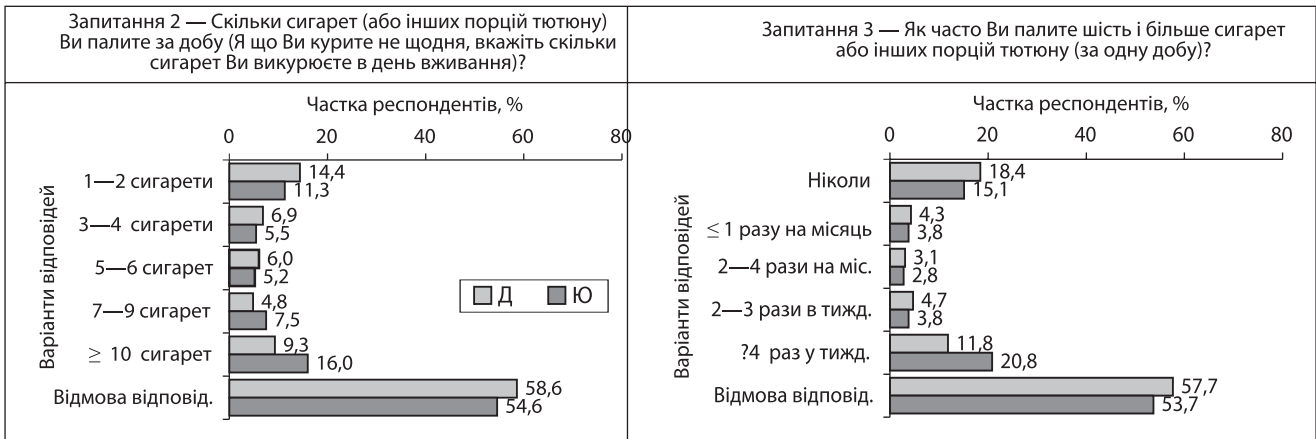

Рис. 10. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 2 та 3 щодо вживання тютюнових виробів

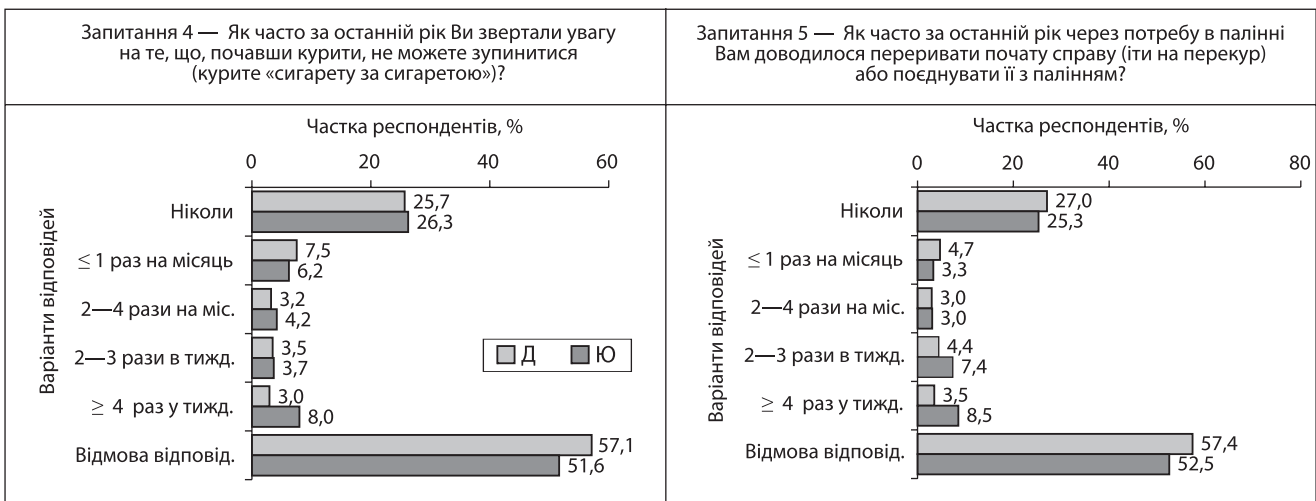

Рис. 11. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 4 та 5 щодо вживання тютюнових виробів

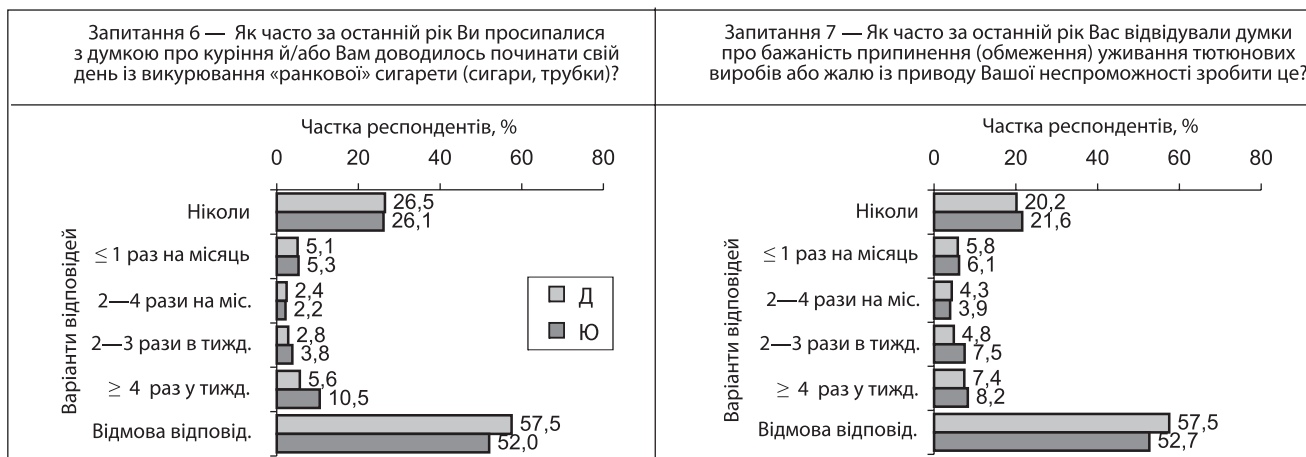

Рис. 12. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 6 та 7 щодо вживання тютюнових виробів

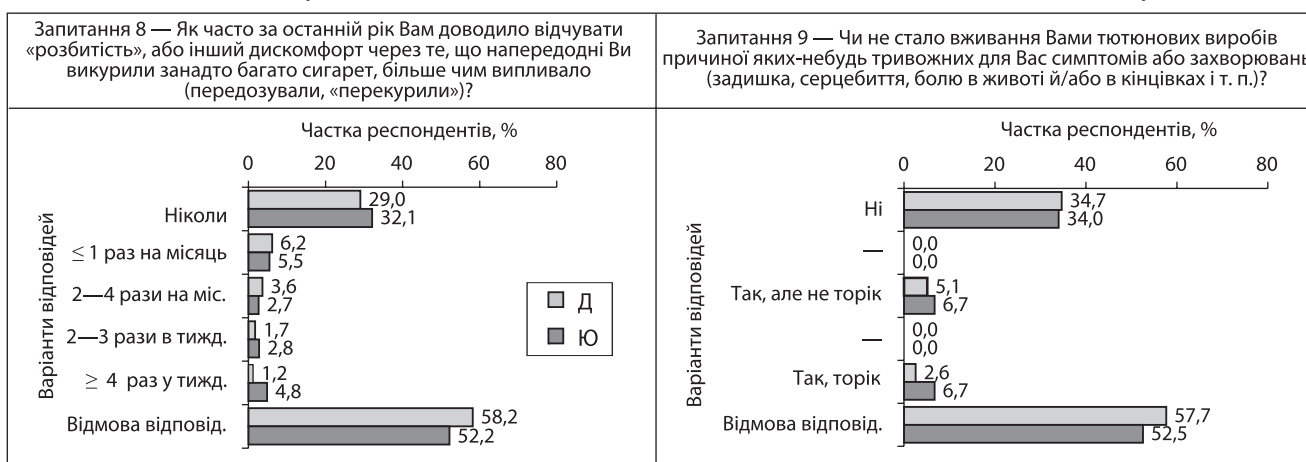

Рис. 13. Розподіл респондентів за відповідями на запитання 8 та 9 щодо вживання тютюнових виробів

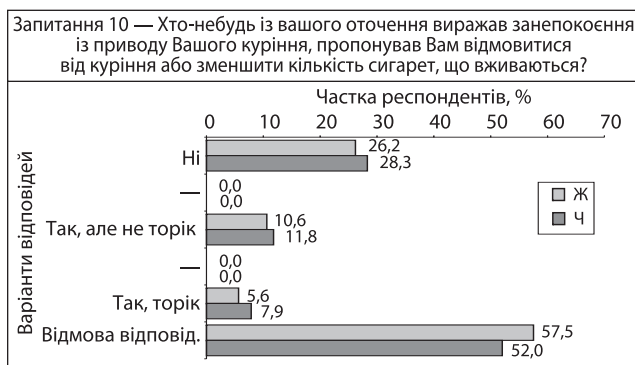

Рис. 14. Розподіл респондентів за ідповідями на запитання 10 щодо вживання тютюнових виробів

Відносно розподілу опитаних на зони ризику за сумами набраних балів, то близько чверті як юнаків (23,9 %), так і дівчат (24,7 %) віднесені до першої зони ризику, вони потребують просвіти відносно ризиків та небезпеки вживання тютюну (табл. 2).

До другої зони ризику віднесені 9,1 % дівчат та 11,2 % юнаків і вони потребують простих порад. До третьої зони віднесені 5,2 % дівчат та 6,2 % юнаків. Вони потребують короткого консультування з подальшим моніторингом їх стану. І, нарешті, 10,8 % дівчат та 15,9 % юнаків складають четверту зону (загалом третя та четверта зони 38,1 %), а вони вже потребують втручання фахівця для діагностики та вибору методів лікування.

Таблиця 2

Розподіл респондентів за сумами балів, набраними за тестом щодо виявлення розладів, пов'язаних із вживанням тютюнових виробів

Зони за сумами набраних балів	Дівчата, осіб (% від загальної кількості дівчат)	Юнаки, осіб (% від загальної кількості юнаків)
Зона I (≤ 7 балів)	184 (24,7)	188 (23,91)
Зона II (8—15 балів)	68 (9,1)	88 (11,2)
Зона III (16—19 балів)	39 (5,2)	49 (6,2)
Зона IV (≥ 20 балів)	80 (10,8)	125 (15,9)

Проведене дослідження дозволило дійти таких висновків.

1. Абсолютна більшість респондентів, як юнаків (80,5 %), так і дівчат (76,5 %) вживали алкогольні напої протягом свого життя, 61,0 % юнаків та 56,5 % дівчат — протягом останнього року, 52,2 % та майже половина респондентів-дівчат (45,8 %) вживали алкогольні напої протягом останнього місяця, а більше третини юнаків (36,3 %) та більше чверті дівчат (28,4 %) — протягом останніх 7 днів. І, нарешті, 5,5 % юнаків і 2,2 % дівчат вживали спиртні напої в день обстеження.

2. Щодо ризиків та небезпеки вживання спиртних напоїв, то 70,0 % юнаків та 86,0 % дівчат потребують просвіти (віднесені до першої зони ризику). Майже чверть юнаків (22,0 %) та одна десята дівчат (9,9 %) потребують простих порад (віднесені до другої зони ризику).

До третьої зони ризику віднесені 2,8 % дівчат та 2,2 % юнаків. Вони потребують короткого консультування з подальшим моніторингом їх стану. І, нарешті, 1,7 % дівчат та 5,4 % юнаків складають четверту зону і вони вже потребують втручання фахівців для діагностики та вибору методів лікування (загалом до третьої та четвертої зони віднесено 12,1 % опитаних).

3. Більше половини юнаків (53,8 %) та майже стільки ж дівчат (46,0 %) вживали протягом життя тютюнові вироби, в тому числі 40 % юнаків та 31,6 % дівчат — протягом останнього року, а 36,4 % та 28,6 % відповідно — протягом останнього місяця

4. Щодо ризиків та небезпеки вживання тютюну, то близько чверті як юнаків (23,9 %), так і дівчат (24,7 %) віднесені до першої зони ризику і потребують просвіти. До другої зони ризику віднесені 9,1 % дівчат та 11,2 % юнаків і потребують простих порад. До третьої зони віднесені 5,2 % дівчат та 6,2 % юнаків та вже потребують короткого консультування з подальшим моніторингом їх стану. І, нарешті, 10,8 % дівчат та 15,9 % юнаків складають четверту зону і потребують втручання фахівців для діагностики та вибору методів лікування (загалом до третьої та четвертої зони віднесено більше ніж третина опитаних — 38,1 %, що втричі перевищує показник алкогольних проблем).

5. Майже чверть опитаних відмовились відповідати на запитання стосовно вживання алкоголю та більше половини опитаних відмовились від відповіді стосовно вживання тютюну, що свідчить про певну «забороненість» зазначеної теми для значної частини юнаків та дівчаток.

Список літератури

1. Лінський, І. В. Залежність від психоактивних речовин в Україні: методологія вивчення, тенденції розвитку / Лінський І. В., Мінко О. І. // Вісник психіатрії та психофармакотерапії. — Одеса, 2003, № 2 (4). — С. 6—8.
2. Линский, И. В. Актуальные тенденции распространения зависимости от психоактивных веществ в Украине / Линский И. В., Минко А. И., Первомайский Э. Б. // Наркология. — М., 2005, № 4 — С. 12—17.
3. Лінський, І. В. Актуальні тенденції поширення залежності від психоактивних речовин в Україні: Аналітичний огляд / Лінський І. В., Мінко О. І., Первомайський Е. Б. — Х., 2004. — 26 с.

А. И. Минко, И. В. Линский

ГУ «Институт неврологии, психиатрии и наркологии АМН Украины» (г. Харьков)

Предварительный анализ результатов эпидемиологического обследования организованной молодежи относительно употребления алкоголя и табака

С помощью теста AUDIT на предмет выявления риска проблем в связи с употреблением алкоголя и табака обследовано 1532 школьника и студента. Установлено, что абсолютное большинство как юношей (80,5 %), так и девушек (76,5 %) употребляли алкоголь в своей жизни, 52,2 % юношей и 45,8 % девушек — в течение последнего месяца, а 36,3 % юношей и 28,4 % девушек — в последние 7 дней. К опасным (третьей и четвертой) зонам риска отнесены 2,8 % девушек и 2,2 % юношей и 1,7 % девушек и 5,4 % юношей соответственно (всего 12,1 %). Они уже нуждаются в консультировании и наблюдении, а также вмешательстве специалистов для диагностики и выбора методов лечения. Более половины юношей (53,8 %) и 46,0 % девушек курят табак, в том числе — 36,4 % и 28,6 % соответственно — на протяжении последнего месяца. К опасным (третьей и четвертой) зонам риска отнесены 5,2 % девушек и 6,2 % юношей и 10,8 % девушек и 15,9 % юношей соответственно (всего 38,1 %), что втрое превышает риск алкогольных проблем.

Ключевые слова: эпидемиология, AUDIT, зона риска, алкоголь, табак, молодежь.

4. Актуальні тенденції поширення залежності від психоактивних речовин в Україні / [Лінський І. В., Голубчиков М. В., Мінко О. І. та ін.]: Щорічний аналітичний огляд (вип. II). — Х., 2005. — 31 с.

5. Лінський, І. В. Основні проблеми, пов'язані з поширенням алкогольної залежності та наркоманії в Україні. та шляхи їх розв'язання / Лінський І. В., Мінко О. І. // Український вісник психоневрології. — Т. 13, вип. 4 (45). — 2005. — С. 8—10.

6. Актуальні тенденції поширення залежності від психоактивних речовин в Україні / [Лінський І. В., Голубчиков М. В., Мінко О. І. та ін.]: Щорічний аналітичний огляд (вип. III). — Х., 2006, 46 с.

7. Дві хвилині залежності від психоактивних речовин, що прокотилися через Україну протягом 1970—2005 рр. / [Лінський І. В., Мінко О. І., Первомайський Е. Б. та ін.] // Архів психіатрії. — № 1—4 (44—47). — 2006. — С. 128—132.

8. Три десятилетия зависимости от психоактивных веществ в Украине с точки зрения популяционной экологии / [Линский И. В., Минко А. И., Первомайский Э. Б. и др.] // Психическое здоровье. — М., 2006. — № 4 — С. 21—25.

9. Динамика зависимости от психоактивных веществ в Украине и ее влияние на некоторые параметры наркологического диспансерного учета / [Линский И. В., Минко А. И., Первомайский Э. Б. и др.] // Там же. — М., 2007. — № 2 (14). — С. 28—34.

10. Актуальні тенденції поширення залежності від психоактивних речовин в Україні / [Лінський І. В., Голубчиков М. В., Мінко О. І. та ін.]: Щорічний аналітичний огляд (вип. IV). — Х., 2007, 52 с.

11. Alcohol use and addiction services in Ukraine / [Samokhvalov A. V., Pidkorytov V. S., Linsky I. V. et al.] // International Psychiatry. — Vol. 6, № 1. January 2009. — P. 5—7.

12. Аналітично-статистичний довідник 1990—2008 рр. Епідемії алкоголізму та нарко-, токсикоманій в дзеркалі медичної статистики МОЗ України / [Лінський І. В., Мінко О. І., Дьяченко Л. І. та ін.] — Х.: Плеяда, 2009. — 168 с.

13. Тест для виявлення розладів, пов'язаних із уживанням тютюну / Лінський І. В., Мінко О. І., Артемчук А. П., Є. Г. Гриневич, Маркова М. В., Мусієнко Г. О., Шалашов В. В., Маркозова Л. М., Самойлова О. С., Пономарьов В. І., Бараненко О. В., Мінко О. О., Гольцова С. В., Сергієнко О. В., Лінська К. І. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір № 29606 від 27.07.2009.

14. Метод комплексной оценки аддиктивного статуса индивида и популяции с помощью системы AUDIT-подобных тестов / [Линский И. В., Минко А. И., Артемчук А. Ф. та ін.] // Вісник психіатрії та психофармакотерапії. — Одеса, 2009. — № 2 (16). — С. 56—69.

Надійшла до редакції 29.09.2010 р.

A. I. Minko, I. V. Linskyi

State institution "Institute of Neurology, Psychiatry and Narcology of the AMS of Ukraine" (Kharkiv)

Preliminary analysis of results of epidemiology investigation of the organized youth concerning use of alcohol and tobacco

1532 pupils and students were inspected by AUDIT test (for alcohol) and AUDIT-like test (for tobacco) with the purpose of revealing of risk of problems due to use of these psychoactive substances. It was established, that absolute majority both boys and girls had experience of alcohol using: life-time — 80,5 % and 76,5 % correspondently; last month — 52,2 % and 45,8 % correspondently; last week — 36,3 % and 28,4 % correspondently. It was established that 2,8 % girls and 2,2 % boys meet criteria of dangerous consumption of alcohol (III risk zone) and 1,7 % girls and 5,4 % boys correspondently meet criteria of addiction (IV risk zone). Common number of alcohol users which meet criteria of III an IV risk zones achieve 12,1 % of investigated group quantity. It was established that more than half of boys (53,8 %) and 46,0 % girls had experience of tobacco smoking, including those, who did it during last month (36,4 % and 28,6 % correspondently). 5,2 % girls and 6,2 % boys meet criteria of dangerous consumption of tobacco (III risk zone) and 10,8 % girls and 15,9 % boys correspondently meet criteria of addiction (IV risk zone). Common number of for tobacco smokers which meet criteria of III an IV risk zones achieve 38,1 % of investigated group quantity — three-time higher then corresponding number for alcohol users.

Keywords: epidemiology, AUDIT, risk zone, alcohol, tobacco, youth.